

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกรรมการ ๑ กลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลังฯ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๙๘

ที่ วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอส่งบันทึกเสนอความเห็น เรื่อง “การแต่งตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ (Banking Agent)”

เรียน ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑ (ผ่านผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลังฯ)

ตามที่ข้าพเจ้านายกฤษณะ พุพงษ์ กลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน สำนักกรรมการ ๑ ได้รับมอบหมายให้จัดทำบันทึกเสนอความเห็น เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ อันเป็นภารกิจสำคัญซึ่งได้กำหนดเป็นตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ การปฏิบัติตามแผนปฏิรูปราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา สำนักกรรมการ ๑, ๒, ๓ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ นั้น

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้จัดทำบันทึกเสนอความเห็น เรื่อง “การแต่งตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ (Banking Agent)” เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอส่งบันทึกเสนอความเห็น ดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

เห็นชอบ

เพชรพร อินทรานต์

(นางสาวเพชรพร อินทรานต์)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลังฯ
๒๕๖๑

(นายกฤษณะ พุพงษ์)

นิติกรปฏิบัติการ

(นางสาวนิภา ก้าวสกุล)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลัง
การธนาคารและสถาบันการเงิน

เรียน ผอ.สำนักกรรมการ ๑

ด้วย สหกรณ์ออมทรัพย์เงินตราของธนาคารพาณิชย์ ได้ผ่าน
การพิจารณาของคณะกรรมการ ๑ เมื่อวันที่ 23 พ.ย. ๖1 และได้
ได้ใจเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 30.11.๖1 จชค: 18๖๐๕๖.๑๖๐
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

๓๐.๑๑.๖๑

แบบประเมินมาตรฐานในการพิจารณาบันทึกเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา
ของคณะกรรมการสิทธิการ สำนักกรรมการ ๑

ชื่อเรื่อง การแต่งตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ (Banking Agent)

ลำดับที่	ประเด็นการประเมิน	ผ่าน	แก้ไข	ไม่ผ่าน
เกณฑ์พิจารณาด้านเนื้อหาและความถูกต้อง				
๑.	ความเป็นมา	/		
๒.	ประเด็นพิจารณา	/		
๓.	ข้อมูลประกอบการพิจารณา	/		
๔.	วิเคราะห์ประเด็นการพิจารณา	/		
๕.	ความเห็นและข้อเสนอแนะประกอบการพิจารณา	/		
เกณฑ์การพิจารณาด้านภาษาและรูปแบบการเขียน				
๑.	การจัดลำดับหัวข้อและเนื้อหา	/		
๒.	การใช้ภาษาและการเรียบเรียง	/		
๓.	ความถูกต้องในการจัดพิมพ์ ตัวสะกด และวรรคตอน	/		
เกณฑ์การพิจารณาด้านการอ้างอิงที่มาของข้อมูล				
๑.	เอกสารแนบที่เกี่ยวข้อง	/		

(ลงชื่อ) กฤษณะ พงษ์ ผู้จัดทำ
(นายกฤษณะ พงษ์)
นิติกรปฏิบัติการ
วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

(ลงชื่อ) กฤษณะ พงษ์ ผู้ตรวจสอบ
(นางสาวนิภา ก้วสกุล)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน
การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน
วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

(ลงชื่อ) อรุณ ลายผ่องแผ้ว ผู้ตรวจสอบ
(นายอรุณ ลายผ่องแผ้ว)
ประธานคณะกรรมการกลั่นกรองเอกสารวิชาการฯ
วันที่ ๓๑.๑๑.๖๑

(ลงชื่อ) อารยะหญิง จอมพลาพล ผู้รับรอง
(นางอารยะหญิง จอมพลาพล)
ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑
วันที่ ๒๓.๑๑.๖๑

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกรรมการ ๑ กลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลังฯ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๙๘ - ๙

ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๕/

วันที่

พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง การแต่งตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ (Banking Agent)

เรียน ประธานคณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน

ตามที่คณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงินได้กำหนดให้มีการพิจารณาถึงแนวทางการแต่งตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ (Banking Agent) โดยได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการพิจารณาศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องพร้อมเสนอความเห็นในประเด็นดังกล่าว นั้น

ในการนี้ ฝ่ายเลขานุการได้ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านกฎหมายเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงขอเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

๑. ความเป็นมา

สืบเนื่องจากคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ดำเนินการศึกษาและทบทวนรายงานแนวทางการปฏิรูปสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ตลอดจนข้อเสนอแนะของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการจัดทำรายงานการปฏิรูประบบสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งรายงานฉบับดังกล่าวได้เสนอแนะให้มีการส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้แก่สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ตลอดจนเพิ่มความสามารถในการตอบสนองความต้องการบริการทางการเงินที่สมาชิกไม่สามารถได้รับจากธนาคารและสถาบันการเงินอื่น ๆ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ หมายเลข ๑)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์จะมีความเข้มแข็งเพียงใด แต่ความต้องการของประชาชนและสมาชิกสหกรณ์ก็ยังคงมีความต้องการที่จะเข้าถึงบริการทางการเงินของธนาคารพาณิชย์อยู่ โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลจากที่ทำการของธนาคารพาณิชย์ ประกอบกับในปัจจุบันธุรกิจธนาคารพาณิชย์ก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของการให้บริการทางการเงินเพื่อให้ความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการอยู่เสมอ เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินได้สะดวกและทั่วถึงมากที่สุด ซึ่งรูปแบบของการให้บริการทางการเงินที่กระทำผ่านตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ (Banking Agent) เช่น ตัวแทนรับฝากเงิน ตัวแทนรับถอนเงิน ตัวแทนจ่ายเงินสำหรับผู้ใช้บริการรายย่อย ตัวแทนจ่ายเงินสำหรับผู้ใช้บริการรายใหญ่ ตัวแทนรับชำระเงิน เป็นต้น ถือเป็นทางเลือกหนึ่งของธนาคารพาณิชย์ที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการเงินอย่างทั่วถึง และยังเป็นทางเลือกค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจธนาคารพาณิชย์ได้อีกทางหนึ่งด้วย แต่การพิจารณาแต่งตั้งนิติบุคคลใดให้เป็นตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ย่อมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

ดังนั้น คณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงินจึงได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาถึงแนวทางการแต่งตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ (Banking Agent) ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการปฏิรูประบบการเงินอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนหรือผู้ให้บริการทางการเงินได้อย่างทั่วถึง

๒. ประเด็นการพิจารณา

พิจารณาศึกษาข้อกฎหมายและข้อมูลวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการแต่งตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ (Banking Agent)

๓. ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๓.๑ ข้อมูลด้านกฎหมาย ได้แก่

๑) พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๓๓ สหกรณ์จะตั้งขึ้นได้โดยการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ และต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิกโดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ และต้อง

(๑) มีกิจการร่วมกันตามประเภทของสหกรณ์ที่ขอจดทะเบียน

(๒) มีสมาชิกเป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะ

(๓) มีทุนซึ่งแบ่งเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่า ๆ กัน และสมาชิกแต่ละคนจะต้องถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น แต่ไม่เกินหนึ่งในห้าของหุ้นที่ชำระแล้วทั้งหมด

(๔) มีสมาชิกซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อบังคับภายใต้บทบัญญัติมาตรา ๔๓ (๗)

ประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียนให้กำหนดโดยกฎกระทรวง”

“มาตรา ๔๖ เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการ

ดังต่อไปนี้ได้

(๑) ดำเนินธุรกิจ การผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรมเพื่อประโยชน์ของสมาชิก

(๒) ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว

(๓) ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก

(๔) ขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศ

หรือบุคคลอื่นใด

(๕) รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นหรือสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ซึ่งมีสมาชิกของสมาคมนั้นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงิน ทั้งนี้ ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

(๖) ให้กู้ ให้สินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ โอน รับจ้างหรือรับจํา นำ ซึ่งทรัพย์สิน

แก่สมาชิกหรือสมาชิก

(๗) จัดให้ได้มา ซื้อ ถิ่นกรรมสิทธิ์หรือทรัพย์สิน สิทธิครอบครอง กู้ยืม เช่า เช่าซื้อ รับโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ จ้างหรือจําหน่ายด้วยวิธีอื่นใดซึ่งทรัพย์สิน

(๘) ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจาก

นายทะเบียนสหกรณ์

(๙) ดำเนินการกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์”

๒) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. ๓/๒๕๖๑ เรื่องหลักเกณฑ์เกี่ยวกับช่องทางให้บริการของธนาคารพาณิชย์ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ หมายเลข ๒)

๓) ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ หมายเลข ๓)

๓.๒ ข้อมูลด้านวิชาการ ได้แก่

โครงการวิจัยเรื่อง “บทบาทของระบบการเงินระดับฐานราก ในการส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน” โดย สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง กันยายน ๒๕๕๔ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ หมายเลข ๔)

๓.๓ ความเห็นของหน่วยงาน ได้แก่

หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ ๑๑๑๕/๖๔๕๓ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ เรื่อง แนวทางดำเนินโครงการบริการทางการเงินขั้นพื้นฐานร่วมกับสหกรณ์ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ หมายเลข ๕)

๔. วิเคราะห์ประเด็นการพิจารณา

เมื่อพิจารณาตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. ๓/๒๕๖๑ เรื่องหลักเกณฑ์เกี่ยวกับช่องทางให้บริการของธนาคารพาณิชย์ ข้อ ๕.๔.๑ (๔) ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับนิติบุคคลอื่นที่สามารถเป็นตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ (Banking Agent) ไว้ซึ่งได้แก่ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด กองทุนหมู่บ้าน สหกรณ์ โดยนิติบุคคลดังกล่าวจะต้องมีหลักแหล่งในการให้บริการที่ชัดเจน มีเครื่องมือ อุปกรณ์ และระบบที่เหมาะสมในการทำหน้าที่เป็นตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ เช่น เครื่อง Electronic Data Capture (EDC) รวมทั้งคุณสมบัติของกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของนิติบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย เช่น ไม่ถูกพิทักษ์ทรัพย์ หรือไม่เป็นบุคคลล้มละลาย เป็นต้น ทั้งนี้ขอบเขตของการให้บริการของสหกรณ์ออมทรัพย์สามารถดำเนินการเป็นตัวแทนรับฝากเงิน ตัวแทนรับถอนเงิน ตัวแทนจ่ายเงินสำหรับผู้ใช้บริการรายย่อย และตัวแทนรับชำระเงิน โดยมีเงื่อนไขในการให้บริการในส่วนของการทำงานเป็นตัวแทนรับถอนเงินและตัวแทนจ่ายเงินสำหรับผู้ใช้บริการรายย่อยซึ่งสามารถให้บริการได้ไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาทต่อรายการ และไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาทต่อวันสำหรับผู้ใช้บริการแต่ละราย โดยมาตรการในการกำกับดูแลตัวแทนของธนาคารพาณิชย์นั้น ให้ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นคู่สัญญาทำหน้าที่ในการควบคุมดูแลในการบริหารความเสี่ยงตลอดจนการดูแลผู้ใช้บริการให้สอดคล้องกับมาตรฐานการกำกับดูแลที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

แต่ทั้งนี้ได้มีความเห็นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ ๑๑๑๕/๖๔๕๓ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ เรื่อง แนวทางดำเนินโครงการบริการทางการเงินขั้นพื้นฐานร่วมกับสหกรณ์ ซึ่งให้ความเห็นว่า การแต่งตั้งสหกรณ์เป็นตัวแทนของธนาคารพาณิชย์เปรียบเสมือนให้สหกรณ์ทำหน้าที่เป็นสาขาของธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นการผิดเจตนารมณ์เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ตามมาตรา ๓๓ ประกอบมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดให้สหกรณ์ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิกโดยวิธีช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ และต้องมีกิจการร่วมกันตามประเภทของสหกรณ์ที่ขอจดทะเบียน ทั้งนี้เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการดังต่อไปนี้ เช่น ดำเนินธุรกิจ การผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรมเพื่อประโยชน์ของสมาชิก ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก เป็นต้น อีกทั้งการให้บริการทางการเงินเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ถือว่าการกระทำกิจการอย่างเดียวกันแต่ต่างองค์กร อันอาจทำให้สมาชิกและประชาชนเกิดความสับสนและไม่เข้าใจซึ่งอาจเกิดผลกระทบต่อการทำงานของสหกรณ์ ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าวขัดแย้งกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏในงานวิจัยของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เรื่อง “บทบาทของระบบการเงินระดับฐานรากในการส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน” ที่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ มีสหกรณ์ได้ดำเนินการเป็นตัวแทนของธนาคารพาณิชย์แล้ว ประมาณ ๘๐ แห่ง โดยธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ลงทุนในการสร้างระบบเทคโนโลยีเชื่อมต่อระหว่างธนาคารและสหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์จะได้รับค่าธรรมเนียมตอบแทนต่อการทำธุรกรรมทางการเงิน ๑ รายการ และจากการพิจารณาข้างต้นเห็นว่า หากมีการดำเนินการตามความคิดเห็นดังกล่าวอาจไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันที่ต้องการให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินได้อย่างทั่วถึงด้วยต้นทุนที่เหมาะสม

สำหรับการให้บริการทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบันนอกจากการแต่งตั้งตัวแทนของธนาคารพาณิชย์แล้ว ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. ๓/๒๕๖๑ ยังได้กำหนดช่องทางอื่นที่สามารถให้ประชาชนเข้าถึงบริการทางการเงินได้อีกหลายช่องทาง เช่น การให้บริการผ่านเว็บไซต์ของธนาคารพาณิชย์บนเครือข่ายสื่อสารหรืออินเทอร์เน็ต การให้บริการผ่านแอปพลิเคชันของธนาคารพาณิชย์ที่ติดตั้งบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ของผู้ใช้บริการ (mobile banking application) และช่องทางให้บริการที่เป็นการให้บริการผ่านระบบโทรศัพท์อัตโนมัติโดยผู้ให้บริการจะใช้บริการผ่านระบบโทรศัพท์อัตโนมัติที่ธนาคารพาณิชย์หรือคู่สัญญาของธนาคารพาณิชย์กำหนดขึ้น เช่น การโอนเงินโดยเลือกรายการผ่านระบบโทรศัพท์อัตโนมัติเพื่อชำระค่าลงทะเบียนการศึกษาโดยครุภัณฑ์ตามที่สถานศึกษานั้นกำหนดขึ้น เป็นต้น

๕. ความเห็นและข้อเสนอแนะประกอบการพิจารณา

๕.๑ ความเห็น

เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายข้างต้นแล้วเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นให้สหกรณ์ส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมแก่สมาชิกสหกรณ์มากกว่าการให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวอาจไม่สอดคล้องกับสภาพการดำเนินกิจการของสหกรณ์ในปัจจุบันที่มีสหกรณ์หลายแห่งได้ดำเนินการเป็นตัวแทนรับฝากเงิน ตัวแทนรับถอนเงิน หรือตัวแทนรับชำระเงินของธนาคารพาณิชย์ โดยการดำเนินกิจการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลที่มีความต้องการในการเข้าถึงบริการทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ในกรณีนี้เห็นควรจะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นตลอดจนข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการดำเนินการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการปฏิรูประบบการเงินในประเทศให้มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนหรือผู้ให้บริการทางการเงินได้อย่างทั่วถึง

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการการการเงิน การคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงินควรเชิญกรมส่งเสริมสหกรณ์ ธนาคารแห่งประเทศไทย และตัวแทนสหกรณ์ออมทรัพย์มาให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการแต่งตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ (Banking Agent) เพื่อใช้ในการประกอบการพิจารณาแก่ไขพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยอาจกำหนดให้สหกรณ์มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมแก่สมาชิกสหกรณ์และประชาชนทั่วไป เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ได้อย่างทั่วถึง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและอนุญาตให้นำเสนอบันทึกเสนอความเห็นต่อที่ประชุม
คณะกรรมการ เพื่อพิจารณาต่อไป

(นายกฤษณะ พุพงษ์)
นิติกรปฏิบัติการ

(นางสาวนิภา ก้วสกุล)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลัง
การธนาคารและสถาบันการเงิน

(นางอารยะหญิง จอมพล)
ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑

งานวิชาการ สำนักกรรมการ ๑

เอกสารแนบหมายเลข ๑

รายงานของคณะกรรมการข้าราชการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านเศรษฐกิจ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง “การปฏิรูป
ระบบสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน”

รายงาน
ของ
คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านเศรษฐกิจ
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่อง “การปฏิรูประบบสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน”

*๗/๑๒/สปช.

สำนักกรรมการ ๑

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๔. สร้างความเชื่อมั่นของสมาชิกและผู้ฝากเงินในสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อให้เป็นแหล่งระดมเงินออม ให้สินเชื่อ และจัดสวัสดิการต่าง ๆ แก่สมาชิก เพื่อเติมเต็มช่องว่างของบริการทางการเงิน สามารถให้บริการทางการเงินเคียงคู่กับธนาคารพาณิชย์อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. วิธีการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการเงิน การคลัง พิจารณาศึกษาปัญหาและเสนอแนวทางการปฏิรูปสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน คณะอนุกรรมการฯ จึงได้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ศึกษาเอกสารและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ ได้แก่ รายงานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกาศกระทรวงการคลัง ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง และระเบียบที่เกี่ยวข้องของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

๒. ศึกษาและทบทวนรายงานการปฏิรูปสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

๓. เชิญหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไข ปัญหาและการปฏิรูปสหกรณ์

๔. เชิญนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านสหกรณ์มาแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

๕. รับฟังความคิดเห็นจากผู้บริหารและสมาชิกชุมนุมสหกรณ์

๘. ประเด็นการปฏิรูป

สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีทั้งจุดอ่อน จุดแข็ง และมีศักยภาพที่จะพัฒนาระดับการให้บริการแก่สมาชิกได้อีกมาก จึงจำเป็นต้องทำการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. ด้านการส่งเสริม

๑.๑ การส่งเสริมความเข้มแข็งของสหกรณ์ แม้สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนส่วนใหญ่จะมีความเข้มแข็ง และสามารถสนองความต้องการบริการทางการเงินที่สมาชิกไม่สามารถได้รับจากธนาคารและสถาบันการเงินอื่น ๆ แต่สมาชิกจำนวนมากยังขาดความเข้าใจในหลักการของสหกรณ์อย่างถูกต้อง การปฏิรูปด้านการส่งเสริม จะต้องเน้นสร้างความเข้าใจในเจตนารมณ์ของสหกรณ์ว่าเป็นการเติมเต็มช่องว่างของบริการทางการเงินโดยการรวมพลังของสมาชิกในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผลประโยชน์จากการเป็นสมาชิก จึงไม่ควรมุ่งไปที่ประเด็นผลตอบแทนจากการจ่ายเงินปันผล หรือการกู้โดยเสียดอกเบี้ยที่ถูกกว่าธนาคาร แต่ควรพิจารณาในวงกว้างถึงสวัสดิการและความมั่นคงในชีวิต ซึ่งไม่สามารถหาได้จากสถาบันหรือองค์กรอื่น ๆ หน่วยการกำกับสหกรณ์จะต้องเน้นความสำคัญของหน้าที่ในการส่งเสริมมากกว่าที่ผ่านมา

๑.๒ การให้ความรู้พื้นฐานทางการเงิน จะต้องปฏิรูปกระบวนการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่สมาชิกซึ่งรวมถึงประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ได้แก่ ความรอบคอบในการใช้จ่าย การเก็บเงินออมอย่างมีเป้าหมาย การวางแผนทางการเงินสำหรับช่วงวัยต่าง ๆ ของชีวิต มีการเตรียมตัวเพื่อการดูแลและพึ่งตนเองได้ในวัยชรา มีความเข้าใจในหลักการของดอกเบี้ย และความแตกต่างของค่าของเงินในปัจจุบัน และค่าของเงินในอนาคต มีความเข้าใจในความเสี่ยงต่าง ๆ ของการลงทุนและการประเมินความเสี่ยงในระดับที่สามารถรับได้ การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำธุรกรรม และการป้องกันความเสี่ยง รวมถึงลดถึงให้ตระหนักถึงภัยทางการเงินจากกลุ่มมิจฉาชีพ เป็นต้น การให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินควรเป็นภารกิจหลัก ภาระการหนึ่งในการส่งเสริมความเข้มแข็งของระบบสหกรณ์

๑.๓ การปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ ของสหกรณ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน ควรทบทวนกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดประชุมใหญ่ในปัจจุบันเป็นอุปสรรคสำหรับสหกรณ์ที่มีสมาชิกจำนวนมากและกระจายอยู่ทั่วประเทศหรือแม้แต่อยู่ในต่างประเทศ ควรปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการจัดประชุมเพื่อขอมติจากที่ประชุมสำหรับระเบียบวาระที่สามารถขอมติจากสมาชิกด้วยวิธีอื่นได้ เป็นต้น

๒. ด้านการพัฒนา

เพื่อให้สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีความสามารถในการให้บริการแก่สมาชิกเคียงคู่กับธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น ๆ จำต้องปฏิรูปด้านการพัฒนาในระยะต่อไปนี้

๒.๑ การพัฒนาระบบ IT ปัจจุบันสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนขนาดใหญ่ได้นำระบบ IT มาใช้ในการบริหารภายในและใช้ในการทำธุรกรรมของสมาชิก เช่น การติดตั้ง ATM และการโอนเงิน on-line เป็นต้น แต่การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ยังมีจำกัดและขาดความร่วมมือในการเชื่อมโยงระหว่างกัน ดังนั้น จึงควรเน้นย้ำให้สหกรณ์เหล่านี้มีแนวทางในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกัน รวมถึงการเชื่อมโยงระบบ IT ของสหกรณ์เข้ากับเครือข่ายของธนาคารเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบการชำระเงินของประเทศ การเชื่อมโยงที่กล่าวนี้จะทำให้ประชาชนระดับฐานรากในพื้นที่ห่างไกลสามารถโอนเงินและชำระเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและเข้าถึงบริการภาครัฐและสวัสดิการต่าง ๆ ได้สะดวกขึ้น

๒.๒ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ทางการเงิน สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีบทบาทสำคัญในการจัดสวัสดิการต่าง ๆ แก่สมาชิก เช่น เงินช่วยค่ารักษาพยาบาล เงินช่วยเหลือเมื่อสมาชิกหรือบุคคลในครอบครัวเสียชีวิต และเงินช่วยเหลือค่าเล่าเรียนบุตร เป็นต้น สหกรณ์ขนาดใหญ่จำเป็นต้องพัฒนาให้มีศักยภาพที่จะนำผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ ๆ เช่น การออมแบบผูกพันที่มีเป้าหมาย การจัดตั้งกองทุนการออมเพื่อการศึกษาของบุตร กองทุนการออมเพื่อวัยเกษียณซึ่งจ่ายเป็นเบี้ยยังชีพตลอดชีพ โดยใช้เงินออมและหุ้นเป็นหลักประกัน (reverse mortgage) เป็นต้น

๒.๓ การกำหนดมาตรฐานคุณสมบัติของผู้บริหาร เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสถาบันการเงินประเภทหนึ่ง ดังนั้น จะต้องกำหนดคุณสมบัติและมาตรฐานความรู้ของผู้บริหารสหกรณ์ให้มีความรู้ขั้นพื้นฐานทางด้านการเงินและธรรมาภิบาล สำหรับสหกรณ์ที่มีขนาดเล็ก ความรู้พื้นฐานประกอบด้วยความสามารถในการจัดทำบัญชี การบริหารเงินอย่างมีประสิทธิภาพ ความรู้เบื้องต้นทางด้านกฎหมาย และหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร เป็นต้น แต่ในกรณีที่เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ มีการทำธุรกรรมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น จะต้องกำหนดหลักสูตรที่ยกระดับความรู้ความสามารถในการบริหารและจัดการ มีความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงและความสามารถในการบริหารความเสี่ยงของธุรกรรมและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๔ การปรับระบบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ ปัจจุบัน สหกรณ์ต่าง ๆ มีอิสระในการกำหนดรอบบัญชีของตนเอง ซึ่งทำให้หน่วยงานกำกับมีความยุ่งยากในการติดตามการส่งงบการเงินให้ตรงตามรอบบัญชีของแต่ละสหกรณ์ นอกจากนี้ การที่สหกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน มีรอบบัญชีที่ต่างกัน ทำให้การรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ภาพรวมอย่างถูกต้องไม่สามารถทำได้ จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดให้สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีรอบบัญชีตรงกัน และมีการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานของสถาบันการเงิน เช่น รายการสินทรัพย์ การจัดชั้นสินทรัพย์ตามคุณภาพ ตลอดจนงานการกันสำรอง เป็นต้น

๒.๕ การพัฒนาระบบข้อมูล ระบบข้อมูลของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนในปัจจุบันไม่สามารถสนองวัตถุประสงค์ในการกำกับดูแลกิจการและธุรกรรมของสถาบันการเงินได้ ไม่สามารถ

เอกสารแนบหมายเลข ๒

ประกาศนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. ๓/๒๕๖๑
เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับช่องทางให้บริการของธนาคารพาณิชย์

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนส. ๓/๒๕๖๑

เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับช่องทางให้บริการของธนาคารพาณิชย์

๑. เหตุผลในการออกประกาศ

ในปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของลูกค้า ประกอบกับพัฒนาการทางเทคโนโลยีและธุรกรรมต่าง ๆ ทำให้ประชาชนหรือลูกค้าสามารถเข้าถึงบริการของธนาคารพาณิชย์ได้อย่างสะดวกและทั่วถึงมากขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับช่องทางให้บริการ ๓ ฉบับ ได้แก่ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การประกอบกิจการสาขาธนาคารพาณิชย์ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งตัวแทนของสถาบันการเงิน (Banking Agent) และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ให้บริการการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า เพื่อส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์สามารถบริหารจัดการช่องทางให้บริการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคล่องตัวมากขึ้น โดยยังคงหลักการเดิมที่ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถให้บริการแก่ลูกค้าและประชาชนทุกกลุ่มได้อย่างทั่วถึง

ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ช่องทางให้บริการในประกาศฉบับนี้ ในประเด็นสำคัญ เช่น การเพิ่มความยืดหยุ่นในขอบเขตการให้บริการและการขออนุญาตเพื่อรองรับการเปิด - ปิดสาขา การปรับเปลี่ยนรูปแบบสาขาและวันเวลาทำการให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าเฉพาะกลุ่ม โดยไม่จำเป็นต้องให้บริการพื้นฐานครบทั้ง ๔ ประเภท (การฝาก ถอน โอน เปิด - ปิดบัญชี) ซึ่งลูกค้าสามารถได้รับบริการผ่านช่องทางอื่นที่มีต้นทุนการให้บริการที่ต่ำลงได้ เช่น ผ่านเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ หรือ mobile banking การให้ธนาคารพาณิชย์นำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและเข้าถึงลูกค้าได้มากขึ้น การขยายประเภทตัวแทน (banking agent) และขอบเขตการให้บริการเพื่อเป็นทางเลือกให้ธนาคารพาณิชย์ในการบริหารช่องทางให้บริการ เป็นต้น นอกจากนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นถึงความสำคัญในเรื่องมาตรฐานการให้บริการที่ดี จึงได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ให้ธนาคารพาณิชย์มีการบริหารความเสี่ยงและการดูแลผู้ใช้บริการที่เหมาะสม รัดกุม และเป็นธรรมผ่านนโยบายด้านช่องทางให้บริการที่ได้รับการอนุมัติ และดูแลติดตามการดำเนินการโดยคณะกรรมการของธนาคารพาณิชย์ด้วย

“การธนาคารนอกสถานที่” หมายความว่า ช่องทางให้บริการที่เป็นการให้บริการโดยพนักงานของธนาคารพาณิชย์หรือให้บริการด้วยเครื่องอิเล็กทรอนิกส์นอกสถานที่ทำการของธนาคารพาณิชย์เป็นการชั่วคราว เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ

“ตัวแทนของธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า ช่องทางให้บริการที่เป็นการให้บริการโดยตัวแทนซึ่งธนาคารพาณิชย์ได้แต่งตั้งขึ้นสำหรับให้บริการอย่างหนึ่งอย่างใดแก่ผู้ใช้บริการแทนธนาคารพาณิชย์ เพื่อเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงบริการของผู้ใช้บริการ ได้แก่ ตัวแทนรับฝากเงิน ตัวแทนรับถอนเงิน ตัวแทนจ่ายเงินสำหรับผู้ใช้บริการรายย่อย ตัวแทนจ่ายเงินสำหรับผู้ใช้บริการรายใหญ่ ตัวแทนรับชำระเงิน และตัวแทนอื่น ๆ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตเพิ่มเติม

“ตัวแทนรับฝากเงิน” หมายความว่า ตัวแทนที่ธนาคารพาณิชย์ได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการให้บริการรับฝากเงินเข้าบัญชีเงินฝากแทนธนาคารพาณิชย์

“ตัวแทนรับถอนเงิน” หมายความว่า ตัวแทนที่ธนาคารพาณิชย์ได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการให้บริการรับถอนเงินแทนธนาคารพาณิชย์

“ตัวแทนจ่ายเงินสำหรับผู้ใช้บริการรายย่อย” หมายความว่า ตัวแทนที่ธนาคารพาณิชย์ได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการให้บริการจ่ายเงินให้แก่บุคคลธรรมดาตามคำสั่งและเงื่อนไขที่ได้รับจากธนาคารพาณิชย์ที่ เป็นผู้แต่งตั้ง

“ตัวแทนจ่ายเงินสำหรับผู้ใช้บริการรายใหญ่” หมายความว่า ตัวแทนที่ธนาคารพาณิชย์ได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการให้บริการจ่ายเงินหรือแคชเชียร์เช็คให้แก่บุคคลตามคำสั่งและเงื่อนไขที่ได้รับจากธนาคารพาณิชย์ที่ เป็นผู้แต่งตั้ง เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจหรือการค้าของผู้ใช้บริการที่เป็นลูกค้าของธนาคารพาณิชย์ที่ เป็นผู้แต่งตั้ง ทั้งนี้ ผู้ใช้บริการดังกล่าวจะต้องเป็นนิติบุคคลองค์กร หรือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ธุรกิจ SMEs) เท่านั้น

“ตัวแทนรับชำระเงิน” หมายความว่า ตัวแทนที่ธนาคารพาณิชย์ได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการให้บริการรับชำระหนี้สินเชื่อ บัตรเครดิต ค่าสาธารณูปโภค ค่าสินค้าและบริการ หรือการเติมมูลค่าเงินอิเล็กทรอนิกส์แทนธนาคารพาณิชย์

“ช่องทางดิจิทัล” หมายความว่า ช่องทางให้บริการที่เป็นการให้บริการทางอินเทอร์เน็ต (internet banking) อุปกรณ์เคลื่อนที่ (mobile banking) และช่องทางดิจิทัลอื่น ๆ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตเพิ่มเติม

“การให้บริการทางอินเทอร์เน็ต” หมายความว่า การให้บริการผ่านเว็บไซต์ของธนาคารพาณิชย์บนเครือข่ายสื่อสารหรืออินเทอร์เน็ต โดยผู้ใช้บริการจะเข้าสู่เว็บไซต์ของธนาคารพาณิชย์ (URL website) เพื่อใช้บริการผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ (personal computer) และอุปกรณ์เคลื่อนที่ต่าง ๆ (mobile device)

“การให้บริการทางอุปกรณ์เคลื่อนที่” หมายความว่า การให้บริการผ่านแอปพลิเคชันของธนาคารพาณิชย์ที่ติดตั้งบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ของผู้ใช้บริการ (mobile banking application) โดยผู้ใช้บริการจะเข้าสู่แอปพลิเคชันของธนาคารพาณิชย์เพื่อใช้บริการผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ของผู้ใช้บริการ เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ (mobile phone) และแท็บเล็ต (tablet)

“ช่องทางโทรศัพท์” หมายความว่า ช่องทางให้บริการที่เป็นการให้บริการผ่านระบบโทรศัพท์อัตโนมัติ โดยผู้ใช้บริการจะใช้บริการผ่านชุดคำสั่งผ่านระบบโทรศัพท์อัตโนมัติที่ธนาคารพาณิชย์หรือคู่สัญญาของธนาคารพาณิชย์กำหนดขึ้น (menu based function) เช่น การโอนเงินโดยเลือกรายการผ่านระบบโทรศัพท์อัตโนมัติเพื่อชำระค่าลงทะเบียนการศึกษา โดยครหส์ตามที่สถานศึกษานั้นกำหนดขึ้น

“คณะกรรมการของธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า คณะกรรมการของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย หรือคณะผู้บริหารที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องของสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

๕.๓ หลักการ

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์จัดให้มีช่องทางให้บริการได้ตามดุลยพินิจของธนาคารพาณิชย์ภายใต้หลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างเหมาะสม

ทั้งนี้ การให้บริการผ่านช่องทางให้บริการต่าง ๆ ธนาคารพาณิชย์จะต้องมีการบริหารจัดการและควบคุมดูแลที่ดี โดยเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการของธนาคารพาณิชย์ในการอนุมัตินโยบายด้านช่องทางให้บริการ และติดตามดูแลให้มีการนำนโยบายดังกล่าวไปกำหนดแผนกลยุทธ์ช่องทางให้บริการประจำปี รวมถึงแนวทางการบริหารความเสี่ยงและแนวทางการดูแลผู้ใช้บริการที่เหมาะสม รัดกุม และเป็นธรรม

๕.๔ หลักเกณฑ์

ธนาคารพาณิชย์สามารถให้บริการผ่านช่องทางให้บริการต่าง ๆ ได้ตามขอบเขตและเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์มาตรฐานการกำกับดูแลซึ่งครอบคลุมในเรื่อง การกำหนดนโยบายด้านช่องทางให้บริการ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการของธนาคารพาณิชย์ การบริหารความเสี่ยง และการดูแลผู้ใช้บริการ ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์จะต้องจัดส่งแผนกลยุทธ์ช่องทางให้บริการประจำปีและรายงานข้อมูลช่องทางให้บริการให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยตามรายละเอียดที่กำหนด

๕.๔.๑ ขอบเขตและเงื่อนไข

ธนาคารพาณิชย์สามารถให้บริการผ่านช่องทางให้บริการต่าง ๆ ได้โดยต้องจัดทำแผนกลยุทธ์ช่องทางให้บริการประจำปีและจัดส่งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรายปี รวมทั้งถือปฏิบัติตามขอบเขตและเงื่อนไข ดังนี้

(๑) สาขาทั่วไป ธนาคารพาณิชย์สามารถให้บริการตามขอบเขตการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ เช่น การรับฝากเงิน การถอนเงิน การโอนเงิน การให้บริการด้านสินเชื่อ การเปิดบัญชีเงินฝาก หรือการให้บริการที่เกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ เป็นต้น และธุรกิจที่เกี่ยวข้องหรือจำเป็น

(๔) ตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ (banking agent) ธนาคารพาณิชย์สามารถแต่งตั้งตัวแทนเพื่อให้บริการรับฝากเงิน รับถอนเงิน จ่ายเงินสำหรับผู้ให้บริการรายย่อย จ่ายเงินสำหรับผู้ให้บริการรายใหญ่ รับชำระเงิน หรือบริการอื่นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาต แก่ผู้ให้บริการแทนธนาคารพาณิชย์ ธนาคารพาณิชย์ยังคงต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการให้บริการเสมือนเป็นผู้ดำเนินการเอง ทั้งนี้ ในการแต่งตั้งตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ต้องเป็นไปตามขอบเขตและเงื่อนไข ดังนี้

(๔.๑) ประเภทตัวแทน ธนาคารพาณิชย์สามารถแต่งตั้งบุคคล ดังนี้ เป็นตัวแทนให้บริการแทนธนาคารพาณิชย์

(๔.๑.๑) ธนาคารพาณิชย์อื่น

(๔.๑.๒) สถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(๔.๑.๓) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

(๔.๑.๔) ผู้ให้บริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ประกอบธุรกิจบริการที่ต้องได้รับอนุญาตก่อนให้บริการ ตามบัญชี ค ท้ายพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นผู้ให้บริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านอุปกรณ์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือผ่านทางเครือข่ายตามข้อ (๓) ผู้ให้บริการรับชำระแทนตามข้อ (๕) และผู้ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ซื้อสินค้าและ/หรือบริการเฉพาะอย่างตามรายการที่กำหนดไว้ล่วงหน้าจากผู้ขายสินค้าหรือให้บริการหลายรายโดยไม่จำกัดสถานที่และไม่อยู่ภายใต้ระบบการจัดจำหน่ายและการให้บริการเดียวกันตามข้อ (๖) ที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ หรือบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หรือผู้ประกอบการธุรกิจบริการชำระเงินตามประกาศกระทรวงการคลังที่กำหนดให้บริการการชำระเงินตามมาตรา ๑๖ (๑) (๔) แห่งพระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับที่ต้องขออนุญาต เมื่อพระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับแล้ว

(๔.๑.๕) นิติบุคคลอื่นนอกจากที่กำหนดในข้อ ๕.๔.๑ (๔.๑.๑) - ข้อ ๕.๔.๑ (๔.๑.๔) เช่น ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด กองทุนหมู่บ้าน สหกรณ์ ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้

(ก) มีหลักแหล่งในการให้บริการที่ชัดเจน

(ข) มีเครื่องมือ อุปกรณ์ และระบบที่เหมาะสม

ในการทำหน้าที่เป็นตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ เช่น เครื่อง Electronic Data Capture (EDC)

(ค) มีกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของนิติบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้ (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ (๒) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร (๓) ไม่อยู่ในระหว่างถูกพิทักษ์ทรัพย์ หรือไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายและยังไม่พ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่มิคำสั่งยกเลิกการล้มละลายหรือปลดการล้มละลาย (๔) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง ลักทรัพย์ วิวาททรัพย์ กรรโชก ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง โกงเจ้าหนี้ ยักยอก หรือรับของโจร หรือความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

นอกจากนี้ ทั้งนิติบุคคลและกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของนิติบุคคลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้ (๑) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน หรือไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดฐานฟอกเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (๒) ไม่เคยเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดหรือต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง แล้วแต่กรณี

(๔.๒) ขอบเขตและเงื่อนไขการให้บริการ ธนาคารพาณิชย์สามารถแต่งตั้งบุคคลตามข้อ ๕.๔.๑ (๔.๑) ให้เป็นตัวแทนรับฝากเงิน รับถอนเงิน จ่ายเงินสำหรับผู้ใช้บริการรายย่อย จ่ายเงินสำหรับผู้ใช้บริการรายใหญ่ รับชำระเงิน แก่ผู้ให้บริการธนาคารพาณิชย์ได้ โดยจะต้องเป็นการให้บริการในสถานที่ทำการของตัวแทน ภายใต้ขอบเขตและเงื่อนไขการให้บริการ ดังนี้

(๔.๒.๑) ตัวแทนจ่ายเงินสำหรับผู้ใช้บริการรายใหญ่จะต้องเป็นธนาคารพาณิชย์อื่นตามข้อ ๕.๔.๑ (๔.๑.๑) หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจตามข้อ ๕.๔.๑ (๔.๑.๒) เท่านั้น

(๔.๒.๒) ตัวแทนรับถอนเงินและตัวแทนจ่ายเงินสำหรับผู้ใช้บริการรายย่อยสามารถให้บริการได้ไม่เกินห้าพันบาทต่อรายการ และไม่เกินสองหมื่นบาทต่อวันสำหรับผู้ใช้บริการแต่ละราย

ตารางสรุปการแต่งตั้งตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ (banking agent)

ประเภทของธุรกรรม / ประเภทของตัวแทน	ธนาคารพาณิชย์อื่น	สถาบันการเงินเฉพาะกิจ	บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด	ผู้ให้บริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์	นิติบุคคลอื่น
ตัวแทนรับฝากเงิน	✓	✓	✓	✓	✓
ตัวแทนรับถอนเงิน*	✓	✓	✓	✓	✓
ตัวแทนจ่ายเงินสำหรับผู้ใช้บริการรายย่อย*	✓	✓	✓	✓	✓
ตัวแทนจ่ายเงินสำหรับผู้ใช้บริการรายใหญ่	✓	✓			
ตัวแทนรับชำระเงิน	✓	✓	✓	✓	✓

* ให้บริการได้ไม่เกินห้าพันบาทต่อรายการ และไม่เกินสองหมื่นบาทต่อวันสำหรับผู้ใช้บริการแต่ละราย

ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ประสงค์จะแต่งตั้งตัวแทนที่มีประเภท และ/หรือขอบเขตและเงื่อนไขที่นอกเหนือจากที่กำหนดในข้อ (๔.๑) และ (๔.๒) ให้ธนาคารพาณิชย์ขออนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรายกรณี ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณากระบวนการและแนวทางการคัดเลือกตัวแทนที่เหมาะสม ซึ่งรวมถึงการกำหนดให้ตัวแทนมีหลักแหล่งในการให้บริการที่ชัดเจน มีเครื่องมือ อุปกรณ์ และระบบที่เหมาะสมในการทำหน้าที่เป็นตัวแทน รวมทั้งคุณสมบัติของตัวแทนที่จะต้องมีความซื่อสัตย์และมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ (๔.๑.๕) (ค)

นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์จะต้องให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการกำกับดูแลเฉพาะสำหรับตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ (banking agent) (เอกสารแนบ ๔)

ในกรณีที่ตัวแทนของธนาคารพาณิชย์มอบหมายหรือว่าจ้างผู้รับจ้างช่วงงานต่อ (subcontract) ในงานบางส่วนหรือทั้งหมด ผู้รับจ้างช่วงงานต่อนั้นจะต้องเป็นประเภทตัวแทนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์แต่งตั้งเป็นตัวแทนสำหรับให้บริการประเภทนั้น ๆ โดยจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กำหนดในประกาศฉบับนี้ ทั้งนี้ สำหรับการว่าจ้างผู้รับจ้างช่วงงานต่อที่เป็นประเภทตัวแทนที่ไม่เข้าข่ายได้รับอนุญาตเป็นการทั่วไปในการให้บริการตามขอบเขตข้างต้น ให้ธนาคารพาณิชย์ขออนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรายกรณี

(๕) ช่องทางดิจิทัล ธนาคารพาณิชย์สามารถให้บริการใน ๒ ลักษณะ ดังนี้

(๕.๑) การให้บริการข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ธนาคารพาณิชย์สามารถให้บริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หรือบริการต่าง ๆ ของธนาคารพาณิชย์ เช่น ขั้นตอนปฏิบัติในการขอสินเชื่อ เอกสารหลักฐานสำหรับการทำธุรกรรม อัตราดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียม ได้โดยไม่ต้องขออนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยก่อนดำเนินการดังกล่าว โดยธนาคารพาณิชย์ต้องดูแลให้มีการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และไม่ทำให้ผู้ใช้ข้อมูลมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในสาระสำคัญ

(๕.๒) การให้บริการอื่น ๆ ธนาคารพาณิชย์สามารถให้บริการได้ตามขอบเขตเช่นเดียวกับกรณีสาขาทั่วไปตามข้อ ๕.๔.๑ (๑) โดยหากธนาคารพาณิชย์จะให้บริการผ่านช่องทางดิจิทัลเป็นครั้งแรก ธนาคารพาณิชย์ต้องขออนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยก่อนดำเนินการดังกล่าว

(๖) ช่องทางโทรศัพท์ ธนาคารพาณิชย์สามารถให้บริการได้ตามขอบเขตเช่นเดียวกับกรณีสาขาทั่วไปตามข้อ ๕.๔.๑ (๑)

อนึ่ง หากธนาคารพาณิชย์ประสงค์จะมีการให้บริการในแต่ละช่องทาง นอกเหนือจากขอบเขตหรือเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด เช่น การแต่งตั้งบุคคลธรรมดาเป็นตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ การให้บริการธนาคารนอกสถานที่แก่ผู้ใช้บริการเป็นการส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับเงินสด เป็นต้น หรือประสงค์จะให้บริการในช่องทางให้บริการใหม่ นอกเหนือจากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ธนาคารพาณิชย์จะต้องขออนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรายกรณีก่อนการดำเนินการ โดยจะต้องแสดงให้เห็นว่า ธนาคารพาณิชย์มีความเข้าใจในความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง และมีแนวทางในการบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนมีแนวทางในการดูแลผู้ใช้บริการที่สอดคล้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ทั้งนี้ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์มีการนำเทคโนโลยีใด ๆ มาใช้ในการให้บริการเป็นครั้งแรก หรือมีการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีที่มีผลกระทบหรือมีความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญต่อการให้บริการ ให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตการนำเทคโนโลยีมาใช้หรือการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Risk)

เอกสารแนบหมายเลข ๓

ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ประกาศ

เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว และต่อมา ได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการ ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และเมื่อได้รับความเห็นชอบ จากคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้เป็นยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

บัดนี้ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้ดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๑ เห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบกับ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้ลงมติ ให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ดังมีสาระสำคัญตามที่แนบท้ายนี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๑. บทนำ

ในช่วง ๒ ทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยเผชิญกับความท้าทายในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างต่อเนื่อง อาทิ ปัจจัยด้านความผันผวนของเศรษฐกิจโลก กฎระเบียบระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า ทักษะความสามารถของแรงงาน โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัย และเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วที่ส่งผลให้ภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และภาคบริการต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค รูปแบบการค้าที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายการพัฒนาของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคที่ทำให้เกิดการลงทุนจากนักลงทุนต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคต อาทิ เศรษฐกิจโลก โครงสร้างประชากร เทคโนโลยี จะทำให้ประเทศไทยเผชิญความท้าทายมากขึ้นในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะต่อไป

ในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความสามารถของประเทศในระยะต่อไปโดยยึดเป้าหมายในการยกระดับประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจทั้งระบบเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและส่งผลให้เกิดการยกระดับรายได้ และในขณะเดียวกันการพัฒนาดังกล่าวจะต้องส่งผลให้ความเหลื่อมล้ำลดลง ดังนั้น การพัฒนาประเทศในระยะต่อไป จำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องสร้างเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจใหม่ที่จะช่วยยกระดับการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งการพัฒนาในช่วง ๒๐ ปีข้างหน้า จะมุ่งเน้นการวิจัย พัฒนานวัตกรรม และนำเทคโนโลยีใหม่มาปรับใช้และต่อยอดภาคการผลิตและบริการในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มผลิตภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการในปัจจุบันไปสู่ภาคการผลิตและบริการใหม่ที่มีศักยภาพ การพัฒนารูปแบบการค้าให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป การส่งเสริมให้เกิดสังคมผู้ประกอบการ การพัฒนาทักษะและความสามารถของแรงงาน

ดังนั้น เพื่อยกระดับการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่มีรายได้สูงได้อย่างประสบความสำเร็จใน ๒๐ ปี ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีการขยายตัวและการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง รวมทั้งมีขีดความสามารถทางการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นในเวทีสากล ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันสำหรับประเทศไทยจึงได้มุ่งพัฒนานบนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ

๔.๕.๑ สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการที่มีความสามารถ ในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดกระบวนการการผลิตและบริการ การจัดการ และการตลาด สามารถบริหารจัดการธุรกิจและบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส โดยการสร้างและพัฒนาทักษะ องค์ความรู้รอบด้านที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจในยุคใหม่ที่มีการแข่งขันสูง รวมทั้งทักษะในการวิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการวางแผนธุรกิจและสามารถบริหารจัดการ ความเสี่ยงทางธุรกิจได้ ไปพร้อมกับการวางรากฐานการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบให้กับเยาวชน รุ่นใหม่ให้มีทักษะและจิตวิญญาณในการประกอบการ พร้อมทั้งการส่งเสริมผู้ประกอบการในการสร้าง นวัตกรรม เพื่อสร้างความแตกต่างของสินค้าและบริการ และนำไปสู่การพัฒนาต่อยอดด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจหรืออุตสาหกรรมอนาคต ตลอดจนการผลิตที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการสร้างทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและความถนัดที่แตกต่างและหลากหลายของ แรงงาน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและธุรกิจรูปแบบใหม่ในอนาคต และการสนับสนุน ผู้ประกอบการในการสร้างและพัฒนาสินค้าและบริการให้มีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับ ความต้องการของผู้บริโภคและสามารถเชื่อมโยงการผลิตกับผู้ประกอบการรายใหญ่ โดยสร้างระบบและ กลไกที่ทำให้เกิดความเชื่อมโยงของห่วงโซ่มูลค่าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการผลิต การขนส่งและโลจิสติกส์เพื่อลดต้นทุนและให้ผลผลิตออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอ และการส่งเสริม การรวมกลุ่มให้เกิดคลัสเตอร์ที่เข้มแข็ง ผู้ประกอบการสามารถเกื้อหนุนและเชื่อมโยงกันทั้งในแนวตั้ง และแนวนอน เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองในตลาดที่สูงขึ้น และลดต้นทุนการผลิตลง โดยการพัฒนา ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในกลุ่มของตน

๔.๕.๒ สร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน ของผู้ประกอบการ โดยการจัดการแหล่งเงินทุนและสนับสนุนให้มีช่องทางทางการเงินที่หลากหลายและ น่าเชื่อถือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยง เพื่อตอบสนองความต้องการ ที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม การที่ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาช่วยเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การพัฒนาระบบ ประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจในการขอสินเชื่อของ ผู้ประกอบการ และการมีระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวก มากขึ้น โดยใช้ประโยชน์จากข้อมูลทั้งด้านการเงินและที่มิใช่การเงิน เพื่อเป็นข้อมูลบ่งชี้สถานะและ ประวัติด้านเครดิตประกอบการพิจารณาของสถาบันการเงินหรือตลาดทุน

๔.๕.๓ สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถ เข้าสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศตามระดับศักยภาพการประกอบการ โดยการสนับสนุนผู้ประกอบการ ให้มีอัตลักษณ์และแบรนด์ที่เด่นชัด รวมทั้งพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าที่มีคุณภาพและมีความแตกต่าง เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงตลาดต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตลาดต่างประเทศ รวมทั้งแพลตฟอร์มในการ แสดงผลงานของธุรกิจสร้างสรรค์ การให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ตลาดนำที่คำนึงถึงความต้องการ ของตลาดโดยเฉพาะตลาดที่มีมูลค่าสูง การสนับสนุนช่องทางตลาดและการชำระเงินรูปแบบใหม่ โดยการสร้างตลาดออนไลน์ แอปพลิเคชันและช่องทางใหม่รองรับไลฟ์สไตล์ของคนในอนาคต การสร้าง

เอกสารแนบหมายเลข ๔

งานวิจัยเรื่อง บทบาทของระบบการเงินระดับฐานรากในการส่งเสริม
การเข้าถึงบริการทางการเงิน

โครงการวิจัยเรื่อง

บทบาทของระบบการเงินระดับฐานราก

ในการส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน

The Roles of Microfinance in Promoting Financial Access

ที่ปรึกษาโครงการ

นายกฤษฎา อุทยานิน

คณะผู้วิจัย

หม่อมหลวงพงษ์ระพีพร อภากร

นางสาวจุฑาทอง จารุมิตินท

นางสาวรินทร์ธิยา เขียรชิตกุล

นายนवल ภิญ โยอนันตพงษ์

นายชนากร ไพรวรรณ

นางสาวภัทรมน พลพิพัฒน์พงศ์

นายทวิศักดิ์ มานะกุล

นางสาวนงนุช ตันติสันติวงศ์

นางสาวปานรพี รังสี

3.2 องค์การการเงินระดับฐานรากของไทยและนโยบายภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

สถาบันการเงินที่ให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนในระดับฐานรากหรือผู้มีรายได้น้อยในประเทศไทยสามารถแบ่งตามสถานะทางกฎหมายและการกำกับดูแลขององค์กรได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ตารางที่ 10 ภาพรวมเงินฝากและสินเชื่อกองสถาบันการเงินและองค์การการเงินระดับฐานรากของไทย
ณ กันยายน 2553

หน่วย : ล้านบาท

ผู้ให้บริการทางการเงินในระดับฐานราก	เงินฝาก	สินเชื่อคงค้าง
1. กลุ่มในระบบ :		
1.1 ธนาคารพาณิชย์	*	15,529
1.2 ธ.ก.ส.	726,573	577,591
1.3 ธนาคารออมสิน	*	34,288
1.4 ธอท.	*	463
(* ไม่สามารถแยกเฉพาะเงินฝากระดับฐานรากได้)		
2. กลุ่มกึ่งในระบบ :		
2.1 สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์เครดิตยูเนียน	70,816	68,718
2.2 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	10,401	124,729
2.3 โรงรับจำนำ	-	33,816
3. กลุ่มพึ่งตนเอง :		
3.1 กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	25,248	30,000
3.2 กลุ่มสัจจะออมทรัพย์	3,800	3,800
รวม	845,838	888,934

ที่มา: รวบรวมโดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

3.2.1 กลุ่มในระบบ

สถาบันการเงินกลุ่มในระบบที่ให้บริการทางการเงินระดับฐานรากประกอบด้วยสถาบันการเงินที่มีกฎหมายรองรับ และมีการกำกับดูแลทางความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีการรับเงินฝากจากประชาชนทั่วไป ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

3.2.1.1 ธนาคารพาณิชย์

(1) ธนาคารกรุงไทย (จำกัด) มหาชน

ธนาคารกรุงไทย (จำกัด) มหาชน เป็นธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยปัจจุบันถือเป็นธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่อันดับ 2 และมีรัฐเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการเงินระดับฐานราก แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1) การให้สินเชื่อรายย่อยและกองทุนหมู่บ้านฯ ประมาณ 700 - 800 แห่ง
ในลักษณะของสินเชื่อหมุนเวียน โดย ณ กรกฎาคม 2554 ธนาคารกรุงไทยมีการให้สินเชื่อระดับฐานราก
ทั้งหมด 920 ล้านบาท และมีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ร้อยละ 0.75 ของสินเชื่อระดับฐานรากทั้งหมด ซึ่ง
สินเชื่อจำนวน 668 ล้านบาท เป็นการให้กับกองทุนหมู่บ้านฯ และมีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ร้อยละ 0.86

2) การจัดตั้งธนาคารชุมชนซึ่งไม่ใช่การทำธุรกิจปกติ แต่เป็นการ CSR ของ
ธนาคาร จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2545 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- สนับสนุนให้บริการทางการเงินขั้นพื้นฐานในชุมชนอย่างมี
ประสิทธิภาพ
- สนับสนุนองค์กรการเงินชุมชนให้เกิดการเรียนรู้ และการพัฒนาระบบ
การบริหารจัดการทางการเงินในชุมชน
- เสริมสร้างระบบธรรมาภิบาลให้เกิดในองค์กรการเงินชุมชน
- พัฒนาเชื่อมโยงการให้บริการทางการเงินขององค์กรการเงินชุมชน
กับระบบสาขาของธนาคาร เพื่อสร้างโอกาสในการขยายฐานลูกค้าใหม่จากกลุ่มชุมชนที่มีคุณภาพและ
สร้างความเข้มแข็งอันเป็นฐานรากที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจของประเทศ

- สนับสนุนให้องค์กรการเงินชุมชนเป็นกลไกการพัฒนาเศรษฐกิจฐาน
ราก พัฒนาระบบการจัดการทุนให้เกิดประโยชน์อย่างเข้มแข็งยั่งยืนทั้งด้านการผลิตเชิงพาณิชย์ การ
บริการ การค้า และการเกษตรแก่กลุ่มชุมชน โดยร่วมกับองค์กรพันธมิตร

ในการจัดตั้งธนาคารชุมชนของธนาคารกรุงไทยจะพิจารณาถึงความพร้อม
ของกลุ่มการเงินชุมชนในด้านต่าง ๆ โดยต้องเป็นองค์กรการเงินที่ประชาชนในชุมชนร่วมกันจัดตั้ง และ
มีพื้นที่การให้บริการที่ห่างไกลจากสาขาธนาคาร และต้องการวางระบบงานบริการ ทั้งทางด้านบริการฝาก
การถอน ระบบบัญชี และระบบตรวจสอบทั้งนี้ ธนาคารชุมชนมีเพียง 3 แห่ง ได้แก่

- ธนาคารชุมชนบ้านสามขา จังหวัดลำปาง วัตถุประสงค์ของกลุ่ม คือ
ต้องการแก้ไขปัญหาหนี้สิน เสริมสร้างคุณภาพชีวิต เสริมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นการสะสม
เงินโดยเป็นการยกระดับกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ โดยมีกรรมการชุมชนเป็นผู้บริหารจัดการ และธนาคาร
กรุงไทยเข้าไปให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการให้ความรู้ในการจัดการองค์กร การให้บริการทางการเงิน
การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน การติดตามหนี้ ให้สินเชื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน เป็นพี่เลี้ยง
ร่วมกับมูลนิธิศึกษาพัฒนาและองค์กรพันธมิตร

- ธนาคารชุมชนบ้านน้ำเค็ม จังหวัดพังงา วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาอาชีพ
และฟื้นฟูคุณภาพชีวิต โดยเป็นการยกระดับของกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ โดยมีธนาคารกรุงไทยร่วมกับ
บริษัท IRPC และอาสาสมัครเข้าไปช่วยวางระบบการฝาก ถอน ระบบสินเชื่อ ระบบบัญชี ระบบ

สวัสดิการ กิจกรรมพัฒนากลุ่ม เป็นที่เคียงร่วมกับองค์กรพัฒนา วางระบบฐานข้อมูลชุมชน เพื่อสร้างงาน พัฒนาอาชีพและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตชุมชน

- ธนาคารชุมชนห้วยน้ำขาว จังหวัดตราด เป็นกลุ่มที่พัฒนาจากกลุ่ม ออมทรัพย์เพื่อการผลิตมาเป็นธนาคารชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกรู้จักการออมและการผลิต ให้เกิดรายได้ สามารถแก้ปัญหาหนี้ในระบบ และรู้จักพึ่งตนเองโดยใช้ระบบกลุ่ม โดย ธนาคารกรุงไทยได้ให้การสนับสนุนในด้านการพัฒนาบุคลากร การบัญชี สนับสนุนความรู้ทางการเงิน การบริหารจัดการ

3) การขยายพื้นที่ให้บริการของธนาคารให้ครอบคลุมกลุ่มธุรกิจฐานราก ธนาคารได้มีแนวทางในการขยายฐานลูกค้าฐานราก โดยได้แต่งตั้งให้สหกรณ์เป็นตัวแทนของธนาคาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรการเงินชุมชนสามารถเป็นจุดเชื่อมกับธนาคารในการให้บริการขั้น พื้นฐาน เช่น รับฝากเงิน ถอนเงิน และชำระค่าสินค้าบริการ เป็นต้น โดยธนาคารจะลงทุนในการสร้าง ระบบเทคโนโลยีเชื่อมต่อระหว่างธนาคารและสหกรณ์ (Real Time Access) ซึ่งสหกรณ์จะได้รับ ค่าธรรมเนียม 5 บาทต่อการทำธุรกรรมทางการเงิน 1 รายการ ทั้งนี้ ณ กรกฎาคม 2554 มีสหกรณ์ 80 แห่ง ที่ดำเนินการเป็นตัวแทนให้ธนาคาร และมีนโยบายขยายไปยังองค์กรการเงินชุมชน เช่น กองทุนหมู่บ้าน หากได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการได้จากธนาคารแห่งประเทศไทย

(2) ธนาคารไทยเครดิตเพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)

1) การจัดตั้งและวัตถุประสงค์

ธนาคารไทยเครดิตเพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน) เริ่มก่อตั้งภายใต้ชื่อ บริษัท กรุงเทพสินทวี จำกัด เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2513 ด้วยการดำเนินธุรกิจที่ชื่อตรงและความเชื่อมั่น ที่ได้รับ จากลูกค้าอย่างต่อเนื่อง บริษัทจึงเจริญก้าวหน้าเป็นลำดับ ดังนี้ วันที่ 28 มีนาคม 2523 และ 2 กรกฎาคม 2524 ได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท เครดิตฟองซิเอร์กรุงเทพสินทวี จำกัด และบริษัท เครดิต ฟองซิเอร์ไพบูลย์เคหะ จำกัด จากนั้นเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2526 ได้จดทะเบียน เปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท เครดิตฟองซิเอร์ไทยเคหะ จำกัด ตามลำดับ เพื่อดำเนินธุรกิจให้กู้ยืมเงิน และในวันที่ 28 กรกฎาคม 2547 บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ไทยเคหะ จำกัด ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ และใบอนุญาต ให้ประกอบธุรกิจ เกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ พร้อมดำเนินการเป็นธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2550 ในนาม “ธนาคารไทยเครดิตเพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)” เป็นธนาคารเพื่อ รายย่อยเพียงธนาคารเดียว ที่มุ่งเน้นไปยังกลุ่มลูกค้าเป้าหมายของธนาคาร คือ ลูกค้ารายย่อยที่เป็นมนุษย์ เงินเดือนมีรายได้สม่ำเสมอ 7,500 - 60,000 บาทต่อเดือน และ ผู้ประกอบการรายย่อยที่มีขนาดสินทรัพย์ น้อยกว่า 5 - 200 ล้านบาท

2) โครงสร้างองค์กร

ธนาคารมีการดำเนินงานเหมือนธนาคารพาณิชย์ปกติ และปัจจุบันมีสาขา 14 สาขา และได้เพิ่มช่องทางการให้บริการอื่นที่หลากหลาย เช่น การรับฝาก ณ ที่ทำการไปรษณีย์ และ

เอกสารแนบหมายเลข ๕

หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ ๑๑๑๕/๖๔๕๓

ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง แนวทางการดำเนินโครงการบริการการเงิน
ขั้นพื้นฐานร่วมกับสหกรณ์

ที่ กษ ๑๑๑๘๕/๒๕๕๓

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เขตศษที่ ๑ กทม. ๑๐๖๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานโครงการบริการการเงินขั้นพื้นฐานร่วมกับ สหกรณ์

เรียน ผู้บริหารสหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาขณัติสื่อสารกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ ๑๑๑๘๕/๕๓๐๘ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕
๒. สำเนาขณัติสื่อสารกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ ๑๑๑๘๕/๑๒๐๘๓ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๔

ผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับแจ้งจาก นายเจริญนครินทร์ ไทยเจริญ รองผู้ว่าราชการจังหวัด กทม. เกี่ยวกับโครงการดำเนินงานโครงการบริการการเงินขั้นพื้นฐานร่วมกับ สหกรณ์ เพื่อร่วมให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนที่อยู่นอกเขตบริการของธนาคารกรุงไทย (Krungthai Co-Oper) โดยใช้สหกรณ์เป็นตัวแทนขายและให้บริการรับฝากเงินหรือการถอนเงินในเขตนอกเขต รวมทั้งให้บริการทางการเงินอื่นๆ

กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่าการขยายบริการทางการเงินผ่านสหกรณ์ไปยังเขตบริการของธนาคารกรุงไทย นอกเขตบริการของธนาคารกรุงไทย เป็นอีกเสมือนให้สหกรณ์ทำหน้าที่เป็นสาขาย่อยของธนาคารกรุงไทย ซึ่งเป็นการฝังเงาของหน่วยงานภาครัฐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ อีกทั้งสหกรณ์ที่ตั้งขึ้นให้บริการทางการเงินในกรณีรับฝากเงิน การถอนเงิน การรับชำระหนี้ ฯลฯ ตามแต่ขอรับอนุญาต ก็เป็นโครงการที่จะมีการขยายตัวมากขึ้นแต่ด้านองค์กร อันอาจทำให้สมาชิกและประชาชนเกิดความสับสนและไม่เข้าใจ และอาจเกิดผลกระทบต่อนักดำเนินงานสหกรณ์ จึงไม่สามารถกระทำได้ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วยที่ ๑ และ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งสหกรณ์ทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายโคกาส กลิ่นนุศย์)

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยการแทน
สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์

สำเนา ขณัติสื่อสารกรมส่งเสริมสหกรณ์

ที่ กษ ๑๑๑๘๕/๕๓๐๘

ที่ กษ ๑๑๑๘๕/๑๒๐๘๓

ที่ กษ ๑๑๑๘๕/๑๒๐๘๓

๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๕

ที่ กษ ๑๑๑๕/ ๕๗๐๕

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม ๑๐๒๐๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความร่วมมือในการสนับสนุนการดำเนินโครงการบริการการเงินขั้นพื้นฐานร่วมกับสหกรณ์

เรียน รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้บริหารสายงาน สายงานธุรกิจภาครัฐ บมจ.ธนาคารกรุงไทย

อ้างถึง ๑. หนังสือ บมจ.ธนาคารกรุงไทย ที่ รชช. ๓๕๓/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๕

๒. หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ ๑๑๑๕/๑๒๐๘๓ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ บมจ.ธนาคารกรุงไทย แจ้งขอความร่วมมือให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการบริการการเงินขั้นพื้นฐานร่วมกับสหกรณ์ เพื่อร่วมให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลผ่านระบบงานบริการเคาน์เตอร์กรุงไทย (Krungthai Counter) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้วขอเรียนว่า การขอความร่วมมือให้สนับสนุนโครงการบริการการเงินขั้นพื้นฐานของธนาคารกรุงไทยในลักษณะเพิ่มช่องทางให้บริการทางการเงินในรูปของเคาน์เตอร์กรุงไทย โดยให้สหกรณ์เป็นตัวแทนของธนาคารในการรับฝากเงินหรือการถอนเงินในนามธนาคาร แม้จะเป็นการอำนวยความสะดวกเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลก็ตาม แต่ลักษณะการบริการทางการเงินดังกล่าวเปรียบเสมือนให้สหกรณ์เป็นผู้รับฝากเงิน ถอนเงิน ฯลฯ ในนามธนาคาร จึงเท่ากับให้สหกรณ์ทำหน้าที่เป็นสาขาย่อยของธนาคารกรุงไทย ซึ่งเป็นการผิดเจตนารมณ์ตามมาตรา ๓๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่ประสงค์จะให้คณะบุคคลที่รวมกลุ่มกันจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ดำเนินกิจกรรมร่วมกันในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมที่บรรดาสมาชิกประสบอยู่ ทั้งนี้ กิจกรรมทางการเงินในระบบสหกรณ์ไม่จำเป็นที่จะเป็นการรับฝากเงิน การให้กู้ยืม ฯลฯ จะกระทำกันเฉพาะในหมู่ผู้เป็นสมาชิกเท่านั้น อีกทั้งสหกรณ์มิใช่สถาบันการเงินตามกฎหมายสถาบันการเงิน จึงถือเป็นกิจกรรมเชิงธุรกิจสังคม นอกจากนี้ สหกรณ์ก็ดำเนินกิจการทางการเงินในการรับฝากเงิน การถอนเงิน การรับชำระหนี้ ฯลฯ เช่นเดียวกับธนาคาร ดังนั้น การจะให้สหกรณ์เป็นตัวแทนกระทำการเกี่ยวกับการให้บริการทางการเงินแทนธนาคารกรุงไทย จึงเป็นการกระทำที่การอย่างเดียวกันแต่ต่างองค์กร ซึ่งอาจทำให้สมาชิกและประชาชนเกิดความสับสนและไม่เข้าใจ ซึ่งอาจเกิดผลกระทบต่อการทำงาน of สหกรณ์ได้ จึงยืนยันความเห็นตามหนังสือที่อ้างถึง ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

นายสุวิทย์ วิบุลย์ปัทม์
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์
กรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๖๕๔๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๕๐๔๒

E-mail cpd_rlo@cpd.go.th

www.cpd.go.th

พ. กษ ๑๑๑๕/๑๒๐๘๓

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอรื้อหรือการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับเคาน์เตอร์เซอร์วิสของสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดอุดรธานี ที่ อด ๐๐๑๐/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๔

ตามหนังสือที่อ้างถึงจังหวัดอุดรธานี ขอรื้อหรือกรณีสหกรณ์ในจังหวัดอุดรธานีทำธุรกรรมร่วมกับธนาคารกรุงไทย จำกัด ในการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับเคาน์เตอร์เซอร์วิส ประเภทธุรกรรมการฝากเงิน/ถอนเงิน รับชำระค่าสินค้าและบริการ และบริการเติมเงินโทรศัพท์มือถือ ว่าสามารถดำเนินการได้หรือไม่อย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า เคาน์เตอร์เซอร์วิสของธนาคารเป็นธุรกิจตัวแทนการให้บริการรับชำระค่าสินค้าและบริการทางการเงินให้แก่ลูกค้าธนาคารและบุคคลทั่วไป ซึ่งเอื้อประโยชน์ให้แก่ธนาคารมิใช่สมาชิกสหกรณ์ จึงไม่ใช่วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ และเป็นการไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๓๓ ประกอบมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ เห็นควรแนะนำให้สหกรณ์พึงดำเนินงานเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก ให้มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายโอภาส กลั่นบุศย์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย

โทร ๐ ๒๒๘๒ ๕๐๔๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๖๕๕๕

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : cpd_rto@cpd.go.th

www.cpd.go.th